

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SANAL SINIF YÖNETİMİ
YETERLİĞİ- (DENİZLİ İLİ ÖRNEĞİ)**

Esin ÇAYIRLI

DENİZLİ 2022

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANABİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN SANAL SINIF YÖNETİMİ

YETERLİĞİ – (DENİZLİ İLİ ÖRNEĞİ)

Esin ÇAYIRLI

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet UYGUN

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Esin ÇAYIRLI

TEŞEKKÜR

Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı'nda tezsiz yüksek lisans yapma sürecinde değerli görüş ve eleştirileriyle beni yönlendiren, rehberliğini, zamanımı ve bilgisini esirgemeyen kıymetli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Mehmet UYGUN hocama, pozitif tutumları ve destekleyici yol gösterişleriyle yolumu aydınlattıkları için teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans eğitimim süresince emeği geçen tüm hocalarıma, desteğini hiçbir zaman esirgemeyen ve tezin her aşamasında eleştirileriyle sürekli olarak katkı sağlayan, kendilerine ayırmam gereken zamanı yüksek lisans için kullanmama karşın desteklerini esirgemeyen sevgili eşim Mehmet Serkan ÇAYIRLI'ya ve çocuklarıma, maddi ve manevi desteklerinin yanı sıra beni büyük fedakârlıklarla yetiştirip bugünlere getiren tüm aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Esin ÇAYIRLI

ÖZET

Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği

ÇAYIRLI, Esin

Temel Eğitim Anabilim Dalı, Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

Proje Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Mehmet UYGUN

Ocak 2022, 37 sayfa

Bu araştırma, öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi yeterliklerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma genel tarama modelinde tasarlanmıştır. Araştırmanın evreni 2020-2021 eğitim öğretim yılında Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçesinde çalışan sınıf öğretmenlerini kapsamaktadır. Araştırmanın örneklemini 326 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırma verileri, Can ve Gündüz (2021) tarafından geliştirilen "Öğretmenlerin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği Ölçeği" yardımıyla toplanmıştır. Ölçek 5'li likert tipinde ve 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları "öğrencilerle ilişkiler", "sanal sınıf içi etkinlikler" ve "sanal sınıf yönetimidir." Öğretmenler, sanal sınıf yönetimine dair tüm alt boyutlarda kendilerini iyi seviyede görmektedir. Önceden sanal sınıf deneyimi olan sınıf öğretmenlerinin, ölçek incelendiğinde genel ve alt boyut toplam aritmetik ortalamaları, sanal sınıf deneyimi olmayanlardan anlamlı derecede daha yüksektir. Araştırma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterlikleri ve alt boyutlarına ilişkin en yüksek ortalama "Sanal Sınıf İçi Etkinlikler" boyutunda ve "katılıyorum" düzeyindedir. Bu durum öğretmenlerin sanal sınıf içi etkinliklerine yönelik yeterliklerinin en yüksek düzeyde olduğunu göstermiştir. Elde edilen sonuçlar öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi yeterliklerinin yaygın olarak ileri seviyede olduğunu göstermektedir. Öğretmenlerin, sanal sınıf yönetimi yeterliği konusunda üniversitede başlayan ve öğretmenlikle sonuçlanan süreçte konuya ilişkin eğitim almaları ve iş hayatına atıldıklarında hizmet içi kurslara yönlendirilmeleri önem arz etmektedir.

Anahtar Sözcükler: Sanal sınıf, sanal sınıf yönetimi, öğretmen

İÇİNDEKİLER

PROJE ONAY SAYFASI	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
ETİK BEYANNAMESİ	v
ÖZET	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.1.1. Problemler Cümlesi	2
1.1.2. Alt Problemler.....	2
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırmanın Önemi	3
1.4. Varsayımlar.....	4
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Tanımlar.....	4
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	5
2.1. Sanal Sınıf Tanımı	5
2.2. Sanal Sınıf Yönetimi.....	5
2.3. Sanal Sınıf Araçları ve Uygulamaları	6
2.4. Sanal Sınıf Yönetiminde Öğretmen Yeterliği.....	7
2.5. Geleneksel Sınıflar ile Sanal Sınıflar Arasındaki Farklılıklar	7
2.6. İlgili Araştırmalar	8
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM	10
3.1. Araştırmanın Modeli.....	10
3.2. Evren ve Örneklem	10
3.3. Veri Toplama Araçları	11
3.4. Verilerin Toplanması	12
3.5. Verilerin Analizi	13

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM	14
4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular.....	14
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular.....	14
4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	15
BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	20
5.1. Sonuç ve Tartışma.....	20
5.2. Öneriler	21
KAYNAKÇA	22
EKLER	25
Ek 1. Denizli MEM. Veri Toplama İzin Onayı	25
Ek 2. Ölçek Kullanma İzni	26
Ek 3. Öğretmenlerin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği Ölçeği	27
ÖZGEÇMİŞ	28

TABLolar LİSTESİ

Tablo 3.1. Öğretmenlerin Kişisel Özellikleri Dağılımı.....	10
Tablo 3.2. Öğretmenlerin Sanal Sınıf Yeterliği Ölçeği (ÖSSYYÖ).....	12
Tablo 4.1. Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterlik Ölçeği Toplamlarının Tanımlayıcı İstatistik Değerleri	14
Tablo 4.2. Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği ve Alt Boyut Algılarının Cinsiyete Göre Analizi	15
Tablo 4.3. Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği ve Alt Boyutları Algılarının Yaşa Göre Analizi	16
Tablo 4.4. Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği ve Alt Boyutları Algılarının Kıdeme Göre Analizi.....	17
Tablo 4.5. Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği ve Alt Boyutları Algılarının Eğitim Durumuna Göre Analizi.....	17
Tablo 4.6. Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği ve Alt Boyutları Algılarının Çalıştıkları İlçeye Göre Analizi	18
Tablo 4.7. Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği ve Alt Boyutları Algılarının Sanal Sınıf Deneyimlerine Göre Analizi	19

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Uzaktan eğitim günümüzde teknolojinin de yaygın olarak kullanılması sayesinde hızla gelişerek yaygınlaşmıştır. Uzaktan eğitimin “Sanal Ders”, “Sanal Sınıf”, “E-Öğrenme”, “E-Eğitim”, “Elektronik Öğrenme” şeklinde de ifade edilir. Sanal sınıf, çevrim içi olarak öğrencilerle öğretmenlerin eş zamanlı ve farklı mekanlarda iletişim içinde oldukları ortamlardır (Kaya, 2011, s. 87). Geleneksel anlamda sınıf, öğretmen ve öğrencilerin karşılıklı etkileşiminin aynı ortamda sağlandığı sınıflardır (Laborde & Glorain, 2005).

Geleneksel sınıf ortamında kendini ifade edemeyen öğrenenler fikirlerini açık bir şekilde dile getiremezler. Sanal sınıfın en önemli faydalarından biri; kendini ifade edemeyen öğrenciler mikrofon yoluyla kendilerini, daha iyi ifade ederek derse aktif şekilde katılmış olurlar. Etkileşim halinde olunan sanal sınıflar, öğrenciler açısından işbirlikçi, aktif, öğrenciyi teşvik edici ortamlardır (Çakırer, 2002).

Günümüzde, geleneksel sınıf, sanal sınıf veya ikisinin bir arada olduğu yeni sınıflarda ve bu sınıflarda çevrim içi yapılan öğrenme-öğretim geleneksel sınıfa alternatif olarak düşünölmeye başlanmıştır. Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliliği araştırılarak, elde edilen bulgular yorumlanarak önerilerde bulunulmuştur.

1.1. Problem Durumu

Covid-19 pandemisi tüm dünyada olduğu gibi ölkemizde de eğitim alanında değişiklikler yapılmasını zorunlu kılmıştır. Geleneksel olarak yüz yüze olarak yapılan eğitim-öğretim yerini sanal sınıf uygulamalarına bırakmıştır. Etkileşimli ortam yaratmak, farklı ortamlarda bulunan öğrencilere ulaşma imkanının olması, toplulukla yapılan işlerin bilincini artırması yönünden sanal sınıflar tercih edilen bir eğitim sistemi olmuştur (Martin & Parker, 2014). Sanal sınıflar farklı öğrencilere ders araç ve gereçleriyle ders yapma imkanı sağladığı gibi, yer ve zaman yönünden esneklik sağlaması, karşılıklı iletişim kurmayı sağlaması gibi yönlerden avantajları vardır. Öğretmenler açısından değerlendirdiğimizde çevrim içi araçları kullanabilecekleri imkanlar yaratılmıştır (Rufai Alebiosu & Adeakin, 2015). Sanal sınıfların işleyişinin düzenli ve sorunsuz olabilmesi için sınıf yönetiminin etkili kullanımı önemlidir. Bunun için doğru ve düzgün yapılmış planlamaya, öğrenci davranışlarının önceden belirtilmiş kurallar çerçevesinde yönetimi, öğrenci ve öğretmenin çevrim içi derslere ulaşımının daha kolay erişebilmesi sağlanmalıdır (Can, 2020, s. 262).

Sanal sınıfların güçlü ve zayıf yanları incelendiğinde, sanal sınıfların etkili yönetimi önem kazanmaktadır. Sanal sınıfların güçlü ve zayıf yanlarını şu şekilde belirtebiliriz:

Sanal sınıfların güçlü yönleri, öğrenci grupla beraberken kendi bireysel öğrenmesini de sürdürebilir (Turoff & Hiltz, 1995). Etkileşimli bir sanal sınıf uygulamalarında tartışma yoluyla öğrenci sosyal becerilerini artırabilir, kendini ifade edebildiği için özgüven kazanır (Karadeniz, 2011). Sanal sınıfların zayıf yönleri olarak öğretmenler sanal sınıf deneyimi konusunda yetersiz kalmakta ve sınıflar etkili şekilde yönetilememektedir (Can, 2020, s. 260-261). Bunun yanında teknik alt yapı sorunları yaşanması, geribildirim alınmada yaşanan problemler (Akkuş ve Acar, 2017; Can, 2020; Dikmenli ve Ünalı-Eser, 2013; Dumont & Raggo, 2018; Gedera, 2014; Kalelioğlu vd., 2016), başarı seviyelerinin düşük olması (Bettinger vd., 2017), ebeveynlerin öğrencilerle az ilgilenmeleri (Ferri, 2020) şeklinde araştırma sonuçları bulunmaktadır.

Bunun yanında öğretmenlerin çevrim içi öğretim yöntem ve tekniklerindeki yetersizlikler, bilgisayar kullanımının tam istenilen seviyede olmaması, alan bilgisi yetersizliği, duygusal destek sağlamada öğretmenlerin kendini yetersiz hissetmesi (Mishra vd., 2020), öğrencilerin motivasyonunun düşük olması ve derse zamanında girmemeleri (Fidalgo vd., 2020) gibi sorunlar sanal sınıf öğretim ortamlarındaki zorluklar olarak gösterilebilir. Özel gereksinimli öğrencilerin rehberlik ihtiyacı da (Pokhrel & Chhetri, 2021) yaşanan sorunlar arasındadır.

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliği ve bu yeterliğin farklı değişkenlere göre değişip/değişmediğinin belirlenmesi amaçlanmış olup elde edilen bulgulara göre gerekli önerilerde bulunulmuştur.

1.1.1 Problemler Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliği nedir?” sorusu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

1.1.2 Alt Problemler

1. Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin algıları nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterlikleri alt boyutlarına ilişkin algıları nelerdir?

Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliğine ilişkin algıları;

- Cinsiyet
- Yaş
- Eğitim Durumu
- Mesleki Kıdem
- Çalıştığı ilçe
- Sanal Sınıf Deneyimi değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

1.2. Araştırmanın Amacı

Pandemi sebebiyle geleneksel eğitim olan yüz yüze eğitime ara verilmiş, dünya genelinde sanal sınıf uygulamaları ile eğitim öğretime devam edilmiştir. Sanal sınıf uygulamaları beraberinde sanal sınıf yönetimi konusunu da ön plana çıkarmıştır. Çünkü sanal sınıf uygulamaları ile sanal sınıfın yönetimi birbirinden ayrı tutulamaz. Bu durum sanal sınıf uygulamalarında ve yönetiminde yeterlilik durumlarını düşünmemize sebep olmuştur.

Bu araştırmanın amacı; 2021-2022 eğitim öğretim yılında Denizli ili Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde resmi ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliğinin ne düzeyde olduğunun ortaya konulması, bu yeterliğin farklı değişkenlere göre değişiklik gösterip/göstermediğinin tespit edilmesi, verilerin yorumlanması ve bu alanda bilimsel bulgulara dayalı bilgilerin paylaşılmasına katkı sağlaması açısından bu çalışma yapılmıştır.

1.3. Araştırmanın Önemi

Sanal sınıf uygulamaları günümüzde çok önemli bir yere sahiptir. Gelecekte de daha çok yaygınlaşacağı düşünüldüğünde sanal sınıf uygulamaları ile öğretmenlerin bu konudaki yeterliklerinin belirlenmesi eğitim ve öğretimin daha verimli geçmesi açısından önemlidir. Sanal sınıfta da verimli bir sınıf ortamı olması için geleneksel sınıflarda olduğu gibi iyi bir sınıf yönetimine ihtiyaç vardır (Bülbül, 2020).

Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği konusu ile ilgili sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Denizli ilinde bu konu ile ilgili yapılmış bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bundan dolayı bu araştırmadan elde edilen veriler, bulgular ve çözüm önerileri yaşanan sorunlara katkı sağlaması bakımından önemlidir.

1.4. Varsayımlar

Araştırmamızın yürütülmesinde aşağıda bulunan sayılılar izlenerek hareket edilmiştir.

- Ankete katılan sınıf öğretmenlerinin sorulara verdiği yanıtlar doğru ve güvenilirdir.
- Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimindeki bilgi ve becerileri yeterlidir.
- Amacı ortaya çıkarmada kullanılan ölçme aracı yeterlidir.

1.5. Sınırlılıklar

- 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Denizli ili Merkezefendi ve Pamukkale ilçelerinde resmi ilkokullarda çalışan sınıf öğretmenlerinin yanıtlarıyla sınırlıdır.
- “Öğretmenlerin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği Ölçeği” ile toplanan verilerle sınırlıdır.
- Araştırma, “konu ile ilgili literatür taraması ve sınıf öğretmenlerin ölçme aracına verdikleri cevaplarla sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Sanal Sınıf: Farklı mekanlarda fakat aynı zamanda çevrim içi olarak derslerin takip edildiği, ekran paylaşımı ile bilgilerin görsel olarak paylaşıldığı, ses, görüntü, yazı gibi öğrencilerin farklı duyu organlarına hitap eden, derslerin kaydedilerek daha sonra izlenilmesine imkan sağlayan ortamlar sanal sınıflardır (Clark & Kwinn, 2007).

Sınıf yönetimi; sınıf düzen ve disiplinin sağlanması, her öğrencinin tek tek ihtiyaçlarının cevaplanması, öğrencilerin etkili öğrenmelerinin sağlanması gibi çok geniş konuları kapsar. (Emmer & Stough, 2001).

Mesleki yeterlik, mesleklerinde gerekli donanıma sahip kişiler görevlerinde başarıları söz konusudur. Bu donanımların gösterildiği en düşük kurallar bütünüdür (Deakin & Crick, 2008).

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, konuya ilişkin alan yazın taramasında ve bu alanda yürütülmüş ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Sanal Sınıf Tanımı

İnsanlık tarihinin en önemli buluşlarından biri yontma taş devrinde ortaya çıkarılan yazı, diğeri ise internet'tir. İnternet çok kısa bir süre içinde hayatımıza girmiş ve eğitim alanında olduğu gibi birçok alanda kullanımı hızla yayılmıştır. Uzaktan eğitim sisteminin başlangıcı sayılan mektupla eğitim (mektupla öğretim) zamanla şekil değiştirmiş farklı yapılarda buldukları zamana göre değişmiş, kendini yenilemiştir. Zamanımız teknolojileri ile uydu, bilgisayar ve internet gibi araçlarla desteklenerek uzaktan eğitim ve sanal sınıf uygulamaları kullanılmaya başlanmıştır. Bülbül'e göre (2020, s. 19) sanal sınıf ortamları aynı zamanda, değişik araçlar kullanarak hem öğretmen hem de öğrencilerin çevrim içi ortamlarda buluştukları yerlerdir. Sanal sınıflar eğitimde uzaktan eğitim şeklinde görülürken diğer alanlarda laboratuvar uygulamaları, seminerler, yazılım tanıtımları, video konferans gibi çeşitli yerlerde kullanımı vardır.

Uzaktan eğitim; hızla bilgisayar ortamının yayıldığı günümüz şartlarında derslerin sesli, görüntülü, etkileşimli olarak yapılabildiği zamandan tasarruf sağlayan, esnek yenilikçi eğitim sistemidir.

2.2. Sanal Sınıf Yönetimi

Sanal sınıf yönetimi, öğrencileri kendilerini sınıfta ders yapıyor hissiyatını uyandırmayı, öğrencilerin duygusal olarak ihtiyaçlarını karşılamayı, öğretmen ile öğrenci arasındaki ilişkiyi pozitif yönde ilerletmeyi amaçlamaktadır (Ho & Lin, 2016). Ceylan (2020) sanal sınıf yönetimi, öğrenci ve öğretmenlerin çevrim içi ortamlarda görüştikleri öğrenme alanlarıdır. Sanal sınıf yönetiminin günümüzdeki önemi pandemi dönemi ile ortaya çıkmıştır. Yüz yüze eğitimin zorunlu olarak kesintiye uğraması sonucu sanal sınıf yönetimi ve sanal sınıfın kullanım alanları önemli bir yere sahip olmuştur.

Sanal sınıflarda kullanılan teknolojik materyallerin etkin bir şekilde kullanımı ve yönetimi de önemlidir. Derslere önceden hazırlıklı olmak gibi yeterlikler öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi başarısını artırmaktadır. Ayrıca öğretmen ve öğrencilerin sanal sınıf programlarını kullanma becerileri bakımından yeterli düzeyde olmalıdır. Sanal sınıf yönetiminde Franklin & Harrington'a (2019) göre, sınıf içinde öğretmenden, belirlenen

programdan daha fazlasını yapması beklenir. Sanal sınıf uygulamalarında en önemli faktörler öğretmen ve öğrencidir. Öğretmenin ve öğrencinin motivasyonu, kişilik özellikleri derslerin içeriği gibi etkenlerde sanal sınıf uygulamalarındaki başarıyı artırmaktadır.

Milliken (2019), öğretmenler mesleğe başlamadan önce mutlaka sanal sınıf yönetimi eğitimi almalı bu durum öğretmenlerin mesleki bilgilerinde ve sınıf yönetimi becerilerinde olumlu anlamda gelişmeler göstermesini sağlar. Sanal sınıf yönetimi unsurları, sanal ortam, öğrenciler, öğretim stratejileri kaynaklar, zaman katılım (Ceylan, 2020), yöntem, teknik, organizasyon, içerik, teknoloji (Can, 2020a) olarak sıralanabilir.

2.3. Sanal Sınıf Araçları ve Uygulamaları

Covid 19 pandemisi sürecinde tüm özel okul ve devlet okullarında faydalanılan en önemli uygulama sanal sınıf uygulamasıdır. Sanal sınıf uygulamaları, sanal sınıf yazılımları aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

Gerekli güvenlik ve gizlilik önlemleri alınarak sınıf seviyeleri için Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, Skype ve benzeri platformların ücretsiz olanlarıyla sanal sınıf uygulaması yapılabileceği de belirtilmiştir (YEĞİTEK, 2020). EBA canlı ders uygulaması ile öğretmenler EBA üzerinden de Zoom platformuna erişim sağlayarak derslerini sürdürmüştür. Ülkemizde MEB'e bağlı okullarda, 13 Mart 2020 itibariyle yüz yüze eğitime ara verilmiştir. MEB, ilk etapta 6-10 Nisan 2020 tarihleri için planlanan ara tatilin 16-20 Mart 2020 tarihleri arasına çekildiğini, 23 Mart 2020 itibariyle de acil uzaktan öğretim faaliyetlerine başlanacağını kamuoyuna bildirmiştir (MEB, 2020a). MEB, COVID-19 sebebiyle 23 Mart 2020'de başlayan ve 19 Haziran 2020'de biten acil uzaktan öğretim sürecinde sanal sınıflarda Türkiye genelinde toplam 5.954.174 canlı dersin verildiğini belirtmiştir (MEB, 2020b).

2019-2020 yılı salgının dünyadaki ve ülkemizdeki olumsuz seyri sebebiyle acil uzaktan öğretim ile son bulmuştur. Bu süre içinde televizyon, eğitim bilişim ağı (EBA) platformu ve sanal sınıflar kullanılmıştır. Sanal sınıf uygulamalarının etkin ve hızlı geribildirim ile ebeveynlerle etkileşim halinde olunması, sınav değerlendirmelerinin rahat yapılması (Can, 2020), yaratıcı, aktif, özgür düşünen öğrenciler yaratması (Arias-Masa, 2014), derslerin kayıt altına alınarak yeniden izlenebilmesine olanak sağlaması (Akkuş ve Acar, 2017; Dikmenli ve Ünalı-Eser, 2013) ve farklı deneyler yapılabilmesi (Fan & Zhi, 2020), şeklinde özellikleri ön plana çıkmaktadır.

2.4. Sanal Sınıf Yönetiminde Öğretmen Yeterliği

İyi bir sanal sınıf yönetimi becerisine sahip olan öğretmenler öğrencilerin başarısını da etkiler (Bower, 2011; Phelps & Vlachopoulos, 2020). Gündüz ve Can'a göre (2013, s.421), "Öğretmenlerin sınıfı etkili bir biçimde yönetebilmeleri için çok iyi bir meslek bilgisine, genel kültüre, konu alanı bilgisine ve sınıf yönetimi becerisine sahip olmaları gerekmektedir. Asıl görevleri, öğrencilerin öğrenmelerini, sosyalleşmelerini, istedik davranış geliştirmelerini sağlamak olan öğretmenler bu görevleri başarı ile yerine getirebilmeleri için etkili bir sınıf yönetimine sahip olmalıdır."

Sanal sınıflarda ve geleneksel sınıflarda öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliklerini etkileyen boyutlar birbirine benzerdir. Zaman yönetimi, davranışlar, düzen, plan, program, motivasyon (Aydın, 2017; Başar, 2011; Erden, 2005) bu boyutlardandır. Sanal sınıflar etkinlikler sanal sınıf ortamında gerçekleştiği için içeriği ve özelliği bakımından geleneksel sınıftan farklıdır. Ceylan (2020) sanal sınıf yönetimi boyutlarını düzenlemeler şeklinde ele alırken, Can (2020a, s.268) 8 boyutta sınıf yönetimi gibi yönetimler şeklinde ele almıştır. Sanal sınıf yönetimi boyutlarına bakıldığında öğretmenler belirtilen boyutlarda davranış, tutum, bilgi, beceri gibi yeterliklere sahip olmalıdır.

2.5. Geleneksel Sınıflar ile Sanal Sınıflar Arasındaki Farklılıklar

Geleneksel sınıf yönetimi, Başar'a (2011, s.6) göre, birbirine akran olan insanların sıralı şekilde bulunan eğitim öğretim basamaklarında yönetilmeleridir. Sanal sınıf ile geleneksel sınıf arasında farklı yönler bulunmaktadır. Sanal sınıflarda mekan yönünden farklılık vardı, öğreten ile öğrenen aynı yerde bulunmazlar. Geleneksel sınıflarda öğreten ile öğrenen aynı ortamda bulunurlar. Sanal sınıflarda fiziksel temas yokken, geleneksel sınıflarda fiziksel temas vardır.

Sanal sınıflardaki fiziksel uzaklık farklı sanal sınıf yönetimlerini kullanmanın da öğrenilmesini sağlamıştır. Sanal sınıflarda dersler yazılarak, sesli ve görüntülü olarak, ekran görüntüsü paylaşarak öğretmenin dersini canlı olarak anlattığı öğrenme ortamıdır. Geleneksel sınıflarda dersler, sınıf ortamında gerçekleşir ve tahta, projeksiyon, akıllı tahta, bilgisayar ve yazıcı gibi araç-gereçler kullanılarak öğrenme gerçekleşir.

Sanal sınıflarda öğretmenler, sınıfın havalandırılması, temizliği, ışığı, ısıyı gibi sınıf düzeni ile ilgili konularla ilgilenmek zorunda değildir. Fakat bu tür düzenleme gerektiren ayarlamaları öğrenciler kendileri yapmak durumundadır. Örneğin, mikrofon sesini ayarlama, kamera ayarlarını yapma, bulunduğu ortamın ısı ve ışığını ayarlama gibi düzenlemeleri öğrenciler kendileri yapmalıdır.

Geleneksel sınıflarda temel teknolojik bilgileri bilmek yeterli iken, sanal sınıf uygulamalarında temel teknolojik bilgiler yetersiz kaldığı gibi teknolojik araçların kullanımı önem kazanıyor. Geleneksel sınıflarda fiziksel bir oturma düzeni vardır. Sanal sınıflarda ise fiziksel oturma düzeni yoktur. Geleneksel sınıflarda cep telefonu, bilgisayar gibi teknolojik araçların kullanımında sınırlandırmalar yapılabilir. Sanal sınıflarda teknolojik araçlar kullanılabilir. Geleneksel sınıflarda öğretene aktiftir. Derse katılım genellikle sözlüdür. Sanal sınıflarda karşılıklı etkileşim olduğu için iki tarafta derslerde aktiftir. Öğrenciler hem yazılı hem sözlü hem görüntülü derse katılabilir.

Geleneksel sınıfta öğrenenlerin tüm duyu organlarına hitap edilebilir. Fiziksel yakınlık vardır. Sanal sınıflarda sosyal ve fiziksel mesafe vardır. İletişimde görme ve işitme duyularına hitap edilir. Yapılan araştırmaya göre, dikkat çeken bir sanal sınıf ortamı (Kaya, 2011), sesli ve görüntülü(Akçay, 2018), sanal sınıf ortamı motivasyonu artırmaktadır. Bu yüzden, Özmen'e (2005) göre, kendini ifade edemeyen öğrenciler derse katılım konusunda teşvik edilmeli, Stern'e (2004) göre, sanal derslerde öğrencilere sorumluluk Verilerek motivasyon artırılarak etkili öğrenme gerçekleşir.

Geleneksel sınıflarda öğrencilerin ders esnasındaki istenmeyen davranışları hemen kontrol altına alınabilir. Sanal ortamda öğrenenlerin ders esnasında istenmeyen davranışları kontrol altına almak güçleşebilir. Geleneksel sınıflarda zaman yönetimi önemli değişkenlerdendir. Hem sanal hem de geleneksel sınıf uygulamalarında öğretmen planını yapmış olmalı derse hazırlıklı girmelidir. Zamanın verimli kullanılması açısından derslerde kullanılacak içerik, materyal, gerekli başka araç-gereçler önceden bildirilmelidir (Aydın, 2017; Balyer, 2018; Celep, 2000; Erkilic, 2016; Evertson, & Emmer, 2013). Bu önlemler alındığında dersin akışını engelleyen zamanın kullanımını olumsuz etkileyen etmenler önlenmiş olur.

2.6. İlgili Araştırmalar

Öğretmenlerin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği ile ilgili çalışmalardan bazılarına aşağıda yer verilmiştir.

Kalelioğlu (2016) Sanal Sınıf Ortamında Eğitimci ve Öğrenci Deneyimleri ile ilgili çalışmanın amacı eğitimcilerin ve öğrencilerin e-öğrenme sürecinde yaşadıkları deneyimleri ve algıları incelemektir. Canlı ders sürecinde yaşanan sorunlar incelendiğinde eğitimcilerin ve öğrencilerin genel de teknik sorunlar yaşadıkları, bunun yanı sıra öğrencilerin iletişim ve dikkat toplama sorunu yaşadıkları görülmüştür. Öğretim yöntemi tercihleri incelendiğinde eğitimciler hem uzaktan hem de yüz yüze eğitimi tercih

edebileceklerini, öğrenciler ise ilk tercihinin yüz yüze olduğu, şartlara bağlı olarak uzaktan eğitimi de tercih edebilecekleri açıklamışlardır. Bir eğitmenin sahip olması gereken yeterlikler olarak teknik ve pedagojik açıdan iyi donanımlı olması gerektiği vurgulanmıştır.

Fidan (2020) Covid-19 salgını sonucu gerçekleşen zorunlu uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelemek için yapılan araştırmada zorunlu uzaktan eğitim sürecinin olumlu ve olumsuz yönleri tespit edilmiştir. Olumlu yönler, kısa vadeli olumlu yönler ve uzun vadeli olumlu yönler olmak üzere iki temada toplam on bir kod ile açıklanmaktadır. En sık ifade edilen olumlu yön akademik ve sosyal kodlarda görülmüştür. Olumsuz yönler, bireysel ve genel olumsuzluklar olmak üzere dokuz koddan oluşan iki tema ile açıklanmıştır. Genel olumsuzluklar temasında erişim sorunu en sık bahsedilen olumsuz yön olmuştur. Ayrıca rahatlık, teknoloji, motivasyon ve ebeveyn kodlarına hem olumlu hem de olumsuz yönlerde yer verilmiştir.

Can ve Gündüz (2021) öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi yeterliklerini belirlemek amacıyla, araştırma verilerinin de kendileri tarafından geliştirilen öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi yeterliği ölçeği yardımıyla toplanmış olan araştırmayı yapmışlardır. Araştırma bulgularına göre, öğretmenlerin çoğunluğu sanal sınıf deneyimine sahip değildir. Öğretmenler, ölçeğin tüm alt boyutlarında sanal sınıf yönetimi konusunda kendilerini yeterli görmektedir. Kadın öğretmenlerin sanal sınıf içi etkinlikleri yönetme yeterlikleri erkek öğretmenlere göre istatistiksel açıdan anlamlı derecede daha yüksektir. Daha önce sanal sınıf deneyimi olan öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi yeterliği ölçeği, genel ve alt boyut toplam aritmetik ortalamaları, sanal sınıf deneyimi olmayanlardan anlamlı derecede daha yüksektir. Araştırma sonuçları, öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi yeterliklerinin genel olarak yüksek düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma betimsel tarama modelinde ve nicel olarak yapılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte veya şimdiki zamanda mevcut olan bir durumu kendi şartları içinde olduğu gibi anlatmaya çalışan araştırma modelleridir (Karasar, 2012, s.79).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde çalışan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırma evrenini oluşturan öğretmenler arasından “Seçkisiz örnekleme” yöntemiyle seçilen 342 öğretmene ulaşılarak ölçeği bilimsel çalışmaya uygun biçimde dolduran 326 ölçek kullanılmıştır. Bilimsel çalışmaya uygun biçimde ölçekleri dolduran öğretmenlerin kişisel özellikleri dağılımı aşağıdaki Tablo 3.1. de gösterilmiştir.

Tablo 3.1. Öğretmenlerin Kişisel Özellikleri Dağılımı

Değişken	Kategori	n	%
Cinsiyet	Kadın	156	56,0
	Erkek	170	44,0
	Toplam	326	100
Yaş	25-35	49	15,0
	36-45	218	66,9
	46-55	56	17,2
	56-65	3	0,9
	Toplam	326	100
Mesleki Kıdem	1-10yıl	25	7,7
	11-20 yıl	181	55,5
	21-30 yıl	107	32,8
	30 yıl üstü	13	4,0
	Toplam	326	100
Eğitim Durumu	Lisans	296	90,8
	Yüksek Lisans	30	9,2
	Toplam	326	100

(devamı arkadadır)

Tablo 3.1. Öğretmenlerin Kişisel Özellikleri Dağılımı (devamı)

Değişken	Kategori	n	%
Sanal Sınıf Deneyimi	Var	312	95,7
	Yok	14	4,3
	Toplam	326	100
Çalıştığı ilçe	Pamukkale	159	48,8
	Merkezefendi	167	51,2
	Toplam	326	100

Tablo 3.1.'e göre, örneklem grubunun %56'sı kadın, %44'ü erkektir. Araştırmaya göre; öğretmenlerin çoğu lisans mezunudur (%90,8). Yüksek Lisans öğrenimi öğretmenler %9,2 ile temsil edilmişlerdir. Mesleki kıdeme göre dağılımlara bakıldığında; 11-20 yıl arası çalışan öğretmenlerin %55,5 oranla ilk sırada geldiği görülmektedir. Sanal sınıf deneyimi olan öğretmenler; bu çalışmada %95,7 ile temsil edilmişlerdir. Sanal sınıf deneyimi bulunmayan öğretmenlerin oranı ise %4,3'tür. Öğretmenlerin %51,2'si Merkezefendi ilçesinde çalışırken; bu oranın Pamukkale ilçesinde %48,8 olduğu gözlemlenmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan veri toplama aracı; iki bölümden oluşacaktır. Anketin birinci bölümünde ve öğretmenlere ait genel bilgiler “Cinsiyet, Mesleki Kıdem, Çalıştığı İlçe, Eğitim Düzeyi, Yaş, Sanal Sınıf Deneyimi” şeklinde 6 demografik özellik bulunacaktır. İkinci bölümde sınıf öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliliğini ölçmeye yönelik 24 sorudan oluşan “Öğretmenlerin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliliği Ölçeği” kullanılacaktır. “Öğretmenlerin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliliği Ölçeği (ÖSSYYÖ)” (CAN ve GÜNDÜZ, 2021) tarafından geliştirilmiştir. “Ölçek 3 alt boyuttan oluşmaktadır.

- Birinci alt boyut -Öğrencilerle İlişkiler- (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11. maddelerden)
- İkinci alt boyut -Sanal Sınıf İçi Etkinlikler- (12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19. maddelerden)
- Üçüncü alt boyut -Sanal Sınıf Yönetimi- (20, 21, 22, 23, 24. maddelerden) oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları ve geneli orijinalinin Cronbach Alpha değerleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 3.2. *Öğretmenlerin Sanal Sınıf Yeterliği Ölçeği (ÖSSYYÖ)*

	Madde Sayısı	Alpha Katsayısı
Öğrenciler ile ilişkiler	11	0,92
Sanal sınıf içi etkinlikler	8	0,84
Sanal sınıf yönetimi	5	0,82
Toplam	24	0,94

Tablo 3.2.'ye göre “Öğretmenlerin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği Ölçeği (ÖSSYYÖ)” nin 3 alt boyutu bulunmaktadır. Madde sayısı 24 tane olup; Cronbach Alpha değerleri 0,82-0,94 arasında değişmektedir. Tüm Cronbach Alpha değerleri 0,70 üzerinde olduğu için alt boyutlara ve geneline bakıldığında anketin güvenilir olduğu anlaşılmaktadır.

Ölçek likert tip olup; 5’li likert tipinde taslak bir ölçek geliştirilmiştir. Ölçek maddeleri için “Kesinlikle Katılmıyorum”, (1), “Katılmıyorum” (2), “Kararsızım” (3), “Katılıyorum” (4), “Kesinlikle Katılıyorum” (5) ifadeleri kullanılmıştır

3.4. Verilerin Toplanması

Gerekli izinlerin alınmasının ardından çalışmanın yapılacağı okullara gidilmiş, izinler gösterilmiş ve çalışma anlatılarak katılmak isteyen öğretmenlere aşağıda özellikleri verilen ölçek verilerle doldurmaları istenmiştir. Araştırma gönüllü katılımcılarla bilgilendirme sonrasında yürütülmüştür. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı; iki bölümden oluşturulmuştur. Anketin ilk bölümünde “Demografik Özellikler” başlığı altında “Cinsiyet, Yaş, Meslekteki Kıdem, Eğitim Durumu, Sanal Sınıf Deneyimi ve Çalıştığı İlçe” olmak üzere 6 soru bulunmaktadır. İkinci bölümde ise “Sınıf Öğretmenlerin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği” ni düzenlemeye yönelik algılarını belirlemek amacı ile içinde 24 sorunun yer aldığı “Öğretmenlerin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği Ölçeği (ÖSSYYÖ)” kullanılmıştır.

İlk aşamada cevaplanmış tüm ölçekler, araştırmacı tarafından incelenmiş ve sağlıklı doldurulmamış ölçekler iptal edilmiştir. Sonra ölçeklerin sağlıklı bir şekilde doldurulduğu anlaşıldıktan sonra, toplanan tüm ölçme araçlarına birer kod numarası verilmiştir. Bütün verilerin girişi yapıldıktan sonra sağlıklı bir şekilde giriş yapıp yapılmadığı araştırılmıştır. Bir sorun olmadığı anlaşıldıktan sonra veri analizi işlemlerine geçilmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

2021-2022 eğitim öğretim yılında Denizli ili Pamukkale ve Merkezefendi ilçelerinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin ölçeğe verdikleri cevapların araştırma analizinde SPSS for Windows 26 programından yararlanılarak veri girişi yapılmıştır

Toplanan verilere normallik analizi için tek örneklem Kolmogorov - Smirnov testi uygulanmıştır. “Öğretmenlerin Sanal Sınıf Yeterliği Ölçeği” toplam puanlarının ($p=.000$; $p<0.05$) ile normal dağılım göstermediği belirlenmiştir. Ayrıca ölçek ve alt boyutların “Basıklık (Kurtosis) ve Çarpıklık (Skewness)” değerlerinin $-1,009$ ile $+3,036$ aralığında değiştiği hesaplanmıştır. “Yapılan bilimsel araştırmalarda bu değerlerin -2 ile $+2$ arasında olması dağılımın normal olduğunu göstermektedir” (George & Mallery, 2010). Elde edilen “Çarpıklık” değerinin -2 ile $+2$ değerleri arasında olmadığı görülmektedir. Tek örneklem Kolmogorov - Smirnov testi ile “Basıklık (Kurtosis) ve Çarpıklık (Skewness)” değerlerinin belirtilen aralıklarda olmadığı için verilerin analizi non-parametrik istatistiksel teknikler kullanılarak yapılmıştır. Ölçekten elde edilen verilerin çözümlenmesinde, betimsel istatistik analizleri uygulanmıştır. Ayrıca iki değişkenli grupta verilere “Mann Whitney U” testi yapılmıştır. İki den fazla değişkenli gruplarda ise “Kruskal Wallis-H” testi kullanılmış ve farklılığın anlamlı bulunduğu durumda bu durumun hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için ikili karşılaştırmalı Mann – Whitney U analizi yapılmıştır.

Öğretmenlerin Sanal Sınıf Yeterliği Ölçeği aralıklarının sınırları $1,00-1,80$ “Kesinlikle katılmıyorum (Çok düşük)”, $1,81-2,60$ “Katılmıyorum (Düşük)”, $2,61-3,40$ “Kararsızım (Orta)” $3,41-4,20$ “Katılıyorum (İyi)”, $4,21-5,00$ “Kesinlikle katılıyorum (Çok iyi)” belirlenmiş olup, ortalamalar bu değerlere göre yorumlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmanın amacı ve araştırma sorularına uygun olarak; bilimsel sonuç ve açıklamalara yer verilmiştir.

4.1. Alt Problemlere İlişkin Bulgular

1. Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin algıları nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterlikleri alt boyutlarına ilişkin algıları nelerdir?

Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliğine ilişkin algıları;

- Cinsiyet, Yaş, Eğitim Durumu, Mesleki Kıdem, Çalıştığı ilçe, Sanal Sınıf Deneyimi değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin algıları nelerdir?” biçiminde değerlendirilmiştir.

Tablo 4.1. *Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterlik Ölçeği Toplamlarının Tanımlayıcı İstatistik Değerleri*

Alt Boyutlar	<i>n</i>	\bar{X}	<i>s</i>	Düzeyi
Öğrencilerle İlişkiler	326	3,96	,65	Katılıyorum
Sanal Sınıf İçi Etkinlikler	326	4,15	,49	Katılıyorum
Sanal Sınıf Yönetimi	326	3,97	,62	Katılıyorum
Genel Ortalama	326	4,03	,52	Katılıyorum

Tablo 4.1. incelendiğinde, toplam puanların aritmetik ortalaması ($\bar{x} = 4.03$)’tür. Bu değer, ölçeğin skala sisteminde “katılıyorum” sınırları içindedir. Tamamen katılıyorum diyenler “5” puan, “hiç katılmıyorum” diyenler “1” puan almaktadırlar.

Ölçekteki yüksek puanlar sanal sınıf yönetim yeterliğinin yüksek, düşük puanlar ise yeterlik düzeyinin düşük olduğunu göstermektedir. Ölçeğin genel ortalamasından alınan sonucun ($\bar{x} = 4.03$) olması; öğretmenlerin sanal sınıf yönetimindeki yeterliklerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Alt boyut sonuçlarına göre maksimum değer ($\bar{x} = 4.15$) olarak sınıf içi etkinliklerden alınmıştır. Bu değer “katılıyorum” ifadesine karşılık gelmektedir. “Sanal sınıf yönetimi” alt boyut ölçeği ortalaması ($\bar{x}=3,97$) ve “öğrencilerle ilişkiler” alt

boyut ölçeği ortalaması ($\bar{x}=3,96$)’dır. Bu sonuçlar “katılıyorum” kapsamı içinde olup, öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi konusunda kendilerine yeterli seviyede güvendiklerini ve sanal sınıf yönetimi konusunda kendilerini yeterli bulduklarını göstermektedir.

4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterlikleri alt boyutlarına ilişkin algıları; “Cinsiyet, Yaş, Eğitim Durumu, Mesleki Kıdem, Çalıştığı ilçe, Sanal Sınıf Deneyimi” değişkenlerine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi yeterliği ve alt boyut algılarının cinsiyete göre analizini yapmak amacıyla “Mann – Whitney U” testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.2.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.2. *Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği ve Alt Boyut Algılarının Cinsiyete Göre Analizi*

Ölçek ve alt boyutlar	Cinsiyet	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	p
Öğrenciler ile ilişkiler	Kadın	156	153,95	24016,00	11770,000	-1,759	,079
	Erkek	170	172,26	29285,00			
Sanal sınıf içi etkinlikler	Kadın	156	153,95	24015,50	11769,500	-1,771	,077
	Erkek	170	172,27	29285,50			
Sanal sınıf yönetimi	Kadın	156	154,28	24068,00	11822,000	-1,714	,087
	Erkek	170	171,96	29233,00			
Genel ortalama	Kadın	156	151,28	23599,00	11353,000	-2,246	,025
	Erkek	170	174,72	29702,00			

* $p<0,05$

Tablo 4.2. incelendiğinde katılımcıların sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliği ve alt boyut algılarının cinsiyete göre analizinde üç alt boyutta farklılık göstermediği görülmektedir. Genel ortalama ise “0.05” anlamlılık düzeyinde ($U=11353,00$; $p=,025$; $p<0,05$) bir farkın olduğu görülmektedir. Genel ortalama erkekler ve kadınlar arası median farkı erkekler lehine 0,0417 olmuştur. Mann Whitney U test sonuçlarında farklılığın anlamlı çıktığı durumlarda, etki büyüklüğü (r), z değerinin iki grupta var olan toplam kişi sayısının kareköküne bölünerek hesaplanır. Etki büyüklüğünün değerlendirilmesi Cohen (1988)’e göre yapılmıştır. Etki büyüklüğü skalasında 0,50 yüksek, 0,30 orta ve 0,10 küçük etki olarak kabul edilmiştir. “Mann Whitney U” testi sonuçlarında

sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliğinin cinsiyete göre analizi sonucunda genel ortalama etki büyüklüğü ($r = -0,12$) hesaplanmış olup; “küçük düzeyde etki değeri” olan anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Buna göre genel ortalama sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliği ve alt boyut algılarının cinsiyete göre analizinde erkekler yararına anlamlı bir fark olduğu söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliği ve alt boyut algılarının yaşa göre analizini yapmak için “Kruskal Wallis-H” testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.3.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.3. *Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği ve Alt Boyutları Algılarının Yaşa Göre Analizi*

Ölçek ve alt boyutlar	Yaş	<i>n</i>	Sıra Ortalaması	χ^2	<i>p</i>
Öğrenciler ile İlişkiler	25-35 yaş	49	159,92	3,069	,381
	36-45 yaş	218	169,51		
	46-55 yaş	56	149,38		
	56-65 yaş	3	49,00		
Sanal sınıf içi etkinlikler	25-35 yaş	49	163,05	,218	,975
	36-45 yaş	218	167,63		
	46-55 yaş	56	151,69		
	56-65 yaş	3	91,00		
Sanal sınıf yönetimi	25-35 yaş	49	192,26	3,358	,340
	36-45 yaş	218	161,23		
	46-55 yaş	56	148,14		
	56-65 yaş	3	145,33		
Genel ortalama	25-35 yaş	49	166,91	1,460	,692
	36-45 yaş	218	168,81		
	46-55 yaş	56	144,63		
	56-65 yaş	3	74,33		

* $p < 0,05$

Tablo 4.3. incelendiğinde katılımcı öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi yeterliğine yönelik tutumlarına ilişkin görüşleri, yaşlarına göre “0.05” manidarlık düzeyinde tüm alt boyutlarda ve genel ortalama ($\chi^2 = 1,460$; $p = ,692$; $p > 0,05$) anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Sonuç olarak öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi yeterliği ve alt boyut algılarının yaşa göre farklılık göstermediği ve aksine benzerlikler gösterdiği görülmüştür. Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliği ve alt boyutları algılarının kıdeme göre bir değişiklik gösterip göstermediğini anlamak için “Kruskal Wallis-H” testi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.4.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.4. *Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği ve Alt Boyutları Algularının Kıdeme Göre Analizi*

Ölçek ve alt boyutlar	Kıdem	n	Sıra Ortalaması	χ^2	p
Öğrenciler ile İlişkiler	1-10 yıl	25	182,50	7,779	,051
	11-20 yıl	181	166,71		
	21-30 yıl	107	163,32		
	30 yıl üstü	13	83,77		
Sanal sınıf içi etkinlikler	1-10 yıl	25	204,12	2,218	,528
	11-20 yıl	181	163,75		
	21-30 yıl	107	157,35		
	30 yıl üstü	13	132,54		
Sanal sınıf yönetimi	1-10 yıl	25	225,94	6,877	,076
	11-20 yıl	181	160,22		
	21-30 yıl	107	153,88		
	30 yıl üstü	13	168,23		
Genel ortalama	1-10 yıl	25	200,72	2,915	,405
	11-20 yıl	181	165,44		
	21-30 yıl	107	157,71		
	30 yıl üstü	13	112,54		

* $p < 0,05$

Tablo 4.4. incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliği ve alt boyutları algularının kıdeme göre analizinde, “0.05” manidarlık düzeyinde tüm alt boyutlarda ve genel ortalamada ($\chi^2=2,915$; $p=,405$; $p > 0,05$) anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Sonuç olarak öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi yeterliği ve alt boyut algularının kıdeme göre farklılık göstermediği görülmüştür.

Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliği ve alt boyutları algularının eğitim durumuna göre karşılaştırmak için “Mann – Whitney U” testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.5.’te gösterilmiştir.

Tablo 4.5. *Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği ve Alt Boyutları Algularının Eğitim Durumuna Göre Analizi*

Ölçek ve alt boyutlar	Eğitim Durumu	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	p
Öğrenciler ile İlişkiler	Lisans	296	165,37	48950,50	1199,000	-1,131	,258
	Yüksek Lisans	30	145,02	4350,50			
Sanal sınıf içi etkinlikler	Lisans	296	165,80	49076,00	1048,500	-1,396	,163
	Yüksek Lisans	30	140,83	4225,00			
Sanal sınıf yönetimi	Lisans	296	164,95	48825,50	1247,500	-,885	,376
	Yüksek Lisans	30	149,18	4475,50			
Genel ortalama	Lisans	296	165,67	49038,50	1310,000	-1,308	,191
	Yüksek Lisans	30	142,08	4262,50			

* $p < 0,05$

Tablo 4.5. incelendiğinde katılımcı sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimine ilişkin görüşleri eğitim durumlarına göre “0.05” manidarlık düzeyinde tüm alt boyutlarda ve genel ortalama (U=1310,000; p=,191; p>0,05) anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Sonuç olarak öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi yeterliği ve alt boyut algılarının eğitim durumuna değerlendirilmesinde lisans veya lisansüstü mezunu olmaya göre farklılaşmadığı söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliği ve alt boyutları algılarının çalıştıkları ilçeye göre karşılaştırmak için “Mann – Whitney U” testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.6.’da gösterilmiştir.

Tablo 4.6. *Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği ve Alt Boyutları Algılarının Çalıştıkları İlçeye Göre Analizi*

Ölçek ve alt boyutlar	Çalıştığı ilçe	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	p
Öğrenciler ile ilişkiler	Pamukkale	159	175,63	27924,50	11348,500	-2,275	,023
	Merkezefendi	167	151,96	25376,50			
Sanal sınıf içi etkinlikler	Pamukkale	159	167,64	26654,00	12619,000	-,781	,435
	Merkezefendi	167	159,56	26647,00			
Sanal Sınıf yönetimi	Pamukkale	159	170,80	27157,00	12116,000	-1,382	,167
	Merkezefendi	167	156,55	26144,00			
Genel ortalama	Pamukkale	159	173,79	27633,00	11640,000	-1,926	,054
	Merkezefendi	167	153,70	25668,00			

* $p < 0,05$

Tablo 4.6. incelendiğinde katılımcı sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliği ve alt boyutları algılarının çalıştıkları ilçeye göre “0.05” anlamlılık düzeyinde sanal sınıf içi etkinlikler, sanal sınıf yönetimi alt boyutlarında ve genel ortalama farklılık göstermediği anlaşılmaktadır. Fakat öğrencilerle ilişkiler alt boyutunda (U=11348,500; p=,023; p>0,05) farklılaştığı görülmektedir. Öğrencilerle ilişkiler alt boyutunda sınıf öğretmenlerinin çalıştıkları ilçeye göre “Pamukkale” lehine ,090 median farkı oluşmuştur. Bu sonuca bakılarak çalıştıkları ilçeye göre öğretmenlerin sanal sınıf yönetimine ilişkin öğrencilerle ilişkiler alt boyutunda “Pamukkale” lehine anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir. “Mann Whitney U” testi sonuçlarında sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliğinin çalıştığı ilçeye göre öğrencilerle ilişkiler alt boyutunda etki büyüklüğü (r=0,12) hesaplanmış olup; “küçük düzeyde etki değeri” olan anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliği ve alt boyutları algılarının sanal sınıf deneyimlerine göre karşılaştırmak için “Mann – Whitney U” testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 4.7.’de gösterilmiştir.

Tablo 4.7. *Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği ve Alt Boyutları Algılarının Sanal Sınıf Deneyimlerine Göre Analizi*

Ölçek ve alt boyutlar	Sanal Sınıf Deneyimi	<i>n</i>	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	<i>U</i>	<i>Z</i>	<i>p</i>
Öğrenciler ile ilişkiler	Var	312	167,12	52141,50	1054,500	-3,286	,001
	Yok	14	82,82	1159,50			
Sanal sınıf içi etkinlikler	Var	312	166,61	51982,50	1213,500	-2,841	,005
	Yok	14	94,18	1318,50			
Sanal sınıf yönetimi	Var	312	167,26	52185,00	1011,000	-3,445	,001
	Yok	14	79,71	1116,00			
Genel ortalama	Var	312	167,33	52208,00	988,000	-3,471	,001
	Yok	14	78,07	1093,00			

* $p < 0,05$

Tablo 4.7. incelendiğinde katılımcı sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliği ve alt boyutları algılarının sanal sınıf deneyimlerine göre “0.05” anlamlılık düzeyinde öğrencilerle ilişkiler alt boyutunda ($U=1054,500$; $p=,001$; $p < 0,05$), sanal sınıf yönetimi boyutunda ($U=1011,000$; $p=,001$; $p < 0,05$) ve genel ortalamada ($U=988,000$; $p=,001$; $p < 0,05$) farklılık gösterdiği anlaşılmaktadır. Öğrencilerle ilişkiler alt boyutunda sanal sınıf deneyimine göre “var” lehine 0,909 median farkı, sanal sınıf yönetimi boyutunda sanal sınıf deneyimine göre “var” lehine 0,400 median farkı ve genel ortalamada sanal sınıf deneyimine göre “var” lehine 0,625 median farkı oluşmuştur. Bu sonuçlara bakılarak sanal sınıf deneyimlerine göre öğretmenlerin sanal sınıf yönetimine ilişkin görüşleri arasında var lehine anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir.

“Mann Whitney U” testi sonuçlarında sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterliğinin sanal sınıf deneyimine göre öğrencilerle ilişkiler alt boyutunda etki büyüklüğü ($r = -0,18$), sanal sınıf yönetimi alt boyutunda etki büyüklüğü ($r = -0,19$) ve genel ortalamada etki büyüklüğü ($r = -0,19$) hesaplanmış olup; 2 alt boyut ve genel ortama için “küçük düzeyde etki değeri” olan anlamlı farklılıklar bulunmuştur.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Araştırma sonucunda, öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi yeterliklerinin genel olarak “katılıyorum” düzeyinde olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin sanal sınıf yönetimindeki yeterliklerinin yüksek seviyede olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin sanal sınıf yönetimindeki yeterlikleri tüm alt boyutlarda da “katılıyorum” düzeyindedir. Bu durum bize öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi konusunda kendilerini yeterli gördüklerini göstermektedir.

Araştırma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin ölçeğin “öğrencilerle ilişkiler” alt boyutunda öğrencilerle iyi iletişim kurabildikleri, güçlü geribildirim sağlayabildikleri, zamanı etkili kullanabildikleri söylenebilir. Benzer şekilde, sanal sınıflarda öğretmen ile öğrenci arasındaki etkili bir iletişimin öğrencinin motivasyonunu arttırdığı (Yaşlıca, 2020; Yılmazsoy, Özdiñç ve Kahraman, 2018)’ de yaptığı çalışmalarla da örtüşmektedir.

Araştırma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterlikleri ve alt boyutlarına ilişkin en yüksek ortalama “Sanal Sınıf İçi Etkinlikler” boyutunda ve “katılıyorum” düzeyindedir. Bu durum öğretmenlerin sanal sınıf içi etkinliklerine yönelik yeterliklerinin en yüksek düzeyde olduğunu göstermiştir. Bu sonuç, öğretmenlerin sanal sınıflarda gerekli olan teknolojik araçları edinebilme yeterliğine önem verdiklerini, sınıf kurallarını öğrencilerle beraber belirlediğini, sanal sınıf derslerini planlarken sınıfın ihtiyaç ve beklentilerini dikkate aldıklarını göstermektedir. Araştırma sonuçları, Franklin, & Harrington’ın (2019), “Sınıf kuralları ve öğretmen beklentilerinin dönem başında ortaklaşa düzenlenerek paylaşılması ve öğretilmesinin önemlidir” görüşüyle örtüşmektedir.

Araştırma sonucunda, sınıf öğretmenlerinin ölçeğin “sanal sınıf yönetimi” alt boyutunda sanal sınıf yönetimi yeterliklerinin de “katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmektedir. Bu sonuç, öğretmenlerin sanal sınıfların yönetiminde ihtiyaç duyulan teknolojiyi kullanma yeterliğine sahip oldukları, sanal dersler öncesinde teknolojik yönden gerekli hazırlıkları yaptıkları ve farklı teknikleri kullanabildikleri söylenebilir. Araştırma sonuçları ile benzer şekilde, sanal sınıflarda farklı yöntem ve teknik kullanımının sanal sınıf yönetimine olumlu katkı sağladığı (Yılmazsoy, Özdiñç ve Kahraman, 2018; Kaya, 2011) belirtilmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf yönetimi yeterlikleri ve alt boyutlarına ilişkin algılarının yaş, kıdem, eğitim durumuna göre farklılık göstermediği ancak çalıştıkları ilçe, cinsiyet ve sanal sınıf deneyimine göre farklılaştığı görülmektedir. En büyük anlamlı

farklılaşmaya “var” lehine sınıf öğretmenlerinin sanal sınıf deneyimine göre analizinde ulaşılmıştır. Araştırma sonuçlarına dayanarak, sınıf öğretmenlerinin sanal sınıflarla ilgili deneyimlerinin öğrencilikten itibaren eğitimlerle geliştirilmesinin önemli bir nokta olduğu belirtilebilir. Öğretmenlerin sanal sınıf deneyimlerini arttırmada aldıkları eğitimin önemi büyüktür. Can ve Arslan’ın da (2018) belirttiği gibi, “Öğretmenlerin sınıf yönetimindeki bilgi, yetenek ve yaklaşımlarının yanında deneyimleri de sınıf yönetimi yeterliklerini önemli derecede etkilemektedir.”

5.2. Öneriler

- 1) Öğretmenler uzaktan eğitim sistemi programlarını (Google Classroom, Google Meet, Zoom, vb.) iyi tanımalı ve ilgili programı etkin şekilde kullanmayı öğrenmelidir.
- 2) Eğitim fakültelerinde okuyan lisans, lisans üstü eğitim alan öğrencilerle sanal sınıf deneyimi ile ilgili yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan yararlanılarak; farkındalıkları arttırılmaya çalışılmalıdır.
- 3) Sanal sınıf deneyimiyle ilgili teknolojik gelişmeler yakından takip edilmeli ve öğretmenlerin güncel bilgi düzeyleri arttırılmaya çalışılmalıdır.
- 4) Öğretmenlerin sanal sınıf yönetimiyle ilgili eğitim, seminer, kurs vb. almaları teşvik edilebilir.
- 5) Pandemi döneminde; öğretmen deneyimlerinin paylaşılması ve bu deneyimlerden yola çıkılarak etkili uzaktan eğitim stratejilerinin geliştirilmesi sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- Akçay, S. (2018). *Eş zamanlı sanal sınıf ortamının grafik tasarım dersinde kullanımına yönelik bir uygulama ve öğrenci algıları (Gazi Üniversitesi Örneği)*. Yayınlanmamış Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Akkuş, İ. & Acar, S. (2017). *Eş zamanlı öğrenme ortamlarında karşılaşılan teknik sorunların öğretici ve öğrenen üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik bir araştırma*. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18(3), 363-376.
- Albayrak, İ. (2017). *Uzaktan Eğitim Sistemi, Uzaktan Eğitimde Sanal Sınıf Ortamı ve Sanal Sınıf Ortamında Sınıf Yönetimi*. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Apa, (2020). *COVID-19 virtual learning and education: Behavior management*. <https://www.apa.org/topics/covid-19/education-behavior-management>, web adresinden 24 Ocak 2021 tarihinde edinilmiştir.
- Aydın, A. (2017). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Balyer, A. (2018). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Efe Akademi Yayınları.
- Başar, H. (2011). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Bower, M. (2011). Synchronous collaboration competencies in web-conferencing environments – their impact on the learning process. *Distance Education*, 32(1), 63-83. doi:10.1080/0158 7919.2011.56550
- Bülbül, T. (2020). Sanal sınıfların yönetimi. *Rumeli Köprüsü, Covid-19 Özel Sayı*, 18-25.
- Can, E., ve Gündüz, Y. (2021). *Öğretmenlerin sanal sınıf yönetimi yeterliği ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik*. Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi
- Can, E.(2020) *Sanal Sınıf Yönetimi.İlkeler, uygulamalar ve öneriler* Özel Sayı Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi ,6(4), 251-295.
- Celep, C. (2000). *Sınıf yönetimi ve disiplin*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Ceylan, M. (2020). *Sanal sınıfların yönetimi*. İçinde, Dilruba Kürüm Yapıcıoğlu (Edt.) *Pandemi Döneminde Eğitim* (ss. 295-352). Ankara: Anı yayıncılık.
- Çakırer, M. A. (2002). *Bilgi toplumunda e-öğrenim (e-learning) ve Türkiye’de uygulamasının avantajları*. Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu Web Sitesi:< <http://aof20.anadolu.edu.tr>, 23-25.
- Deakin Crick, R. (2008). *Pedagogy for citizenship*. In F. Oser & W. Veugelers (Eds.), *Getting involved: Global citizenship development and sources of moral values* (31-55). Rotterdam: Sense Publishers.

- Dikmenli, Y. & Ünalı Eser, Ü. (2013). *Harmanlanmış öğrenme ve sanal sınıfa dönük öğrenci görüşleri*. Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2(2), 326-347.
- Dumont, G., & Raggo, P. (2018). *Faculty perspectives about distance teaching in the virtual classroom*. Journal of Nonprofit Education and Leadership, 8(1), 41-61.
- Emmer, E. T. ve Stough, L. M. (2001). *Classroom management: A critical part of educational psychology, with implications for teacher education*, Educational Psychology
- Erden, M. (2005). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Arkadař Yayınevi.
- Erkılıç, T. A. (2016). *Zaman yönetimi. İçinde, Hüseyin Kıran-Kazım Çelik (Edt.). Etkili Sınıf Yönetimi* (ss.123-143). Ankara: Anı Yayıncılık
- Evertson, C.M., & Emmer, E.T. (2013). *Classroom management for elementary teachers*. Çev. Ed. A. Aypay. Ankara: Nobel Yayınları.
- Ferri, F., Grifoni, P., & Guzzo, T. (2020). Online learning and emergency remote teaching: Opportunities and challenges in emergency situations. Societies, 10(4), 86. <https://doi.org/10.3390/soc10040086>
- Franklin, H., & Harrington, I. (2019). *A review into effective classroom management and strategies for student engagement: Teacher and student roles in today's classrooms*. Journal of Education and Training Studies, 7(12)
- Gündüz, Y. ve Can, E. (2013). *Öğrenci görüşlerine göre ilköğretim ve ortaöğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi ilkelerine uyma düzeyleri*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 19 (3), 419-446.
- Ho, T. K. ve Lin, Y. T. (2015). *The Effects of Virtual Communities on Group Identity in Classroom Management*. Journal of Educational Computing Research, 54(1), 3- 21
- Karadeniz, ř. (2011) *Avirtual Class Example In Support Of Collaborative Distance Learning*. Distance Education (Edt. MacTeer, C. F). Nova Science Publishers, Inc. pp.185-198.
- Kaya, S. (2011). *Sanal sınıf yönetiminde görev alacak öğretim elemanlarının eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi*. Yayınlanmamış Tez. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir
- Laborde, C. ve Glorian, P. J. M. (2005). *Introduction Teaching Situations As Object Of Research: Empirical Studies Within Theoretical Perspectives*. Educational Studies in Mathematics, 59, 1–12.
- Martin, F., & Parker, M.A. (2014). *Use of synchronous virtual classrooms: Why, Who, and How?* MERLOT Journal of Online Learning and Teaching, 10(2), 192- 210.
- Martin, J. (2019). *Building relationships and increasing engagement in the virtual classroom: Practical tools for the online instructor*. Journal of Educators Online, 16(1),

- McGarr, O. (2020). *The use of virtual simulations in teacher education to develop pre-service teachers' behaviour and classroom management skills: Implications for reflective practice*. *Journal of Education for Teaching*, 46(1), 159-169
- MEB (2020a). *Bakan Selçuk, Koronavirüs'e karşı eğitim alanında alınan tedbirleri açıkladı*. [Erişim Adresi: <https://www.meb.gov.tr/bakan-selcuk-koronaviruse-karsi-egitim-alaninda-alinan-tedbirleri-acikladi/haber/20497/tr>] Erişim Tarihi: 01.08.20
- MEB. (2020b). *Türkiye uzaktan eğitim istatistikleriyle dijital dünyanın listelerini zorladı*. [Erişim Adresi: <http://www.meb.gov.tr/turkiye-uzaktan-egitim-istatistikleriyle-dijital-dunyanin-listelerini-zorladi/haber/21158/tr>] Erişim Tarihi: 0
- Milliken, K. (2019). *The implementation of online classroom management professional development for beginning teachers*. Doctoral Thesis, Abilene Christian University, Texas, US. Digital Commons @ ACU, Electronic Theses and Dissertations. Paper 177.
- Mohan, G., McCoy, S., Carroll, E., Mihut, G., Lyons, S. ve Domhnaill, C. M. (2020). *Learning for all? Second-level education in Ireland during COVID-19*. ESRI Survey and Statistical Report Series Number 92
- Pokhrel, S., & Chhetri, R. (2021). *A literature review on impact of COVID-19 Pandemic on teaching and learning*. *Higher Education for the Future* 8(1), 133–141. <http://dx.doi.org/10.1177/2347631120983481>
- Turoff, M. & Hiltz, R. S. (1995) *Software Design and the Future of the Virtual Classroom*. *Journal of Information Technology for Teacher Education*, 4(2), 197-215
- Willmann, R., Zebedin, G., & Miksche, D. (2020, April 27-30). *Technical setup of an inverted virtual classroom [Paper presentation]*. 2020 IEEE Global Engineering Education Conference (EDUCON), Porto, Portugal.
- YEĞİTEK (2020). 70891843-481.05-E.6406175 sayılı, Sanal Sınıf Uygulamaları konulu resmî yazı

EKLER

Ek 1: Denizli Milli Eğitim Müdürlüğü Veri Toplama İzin Onayı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-16605029-44-34247240
Konu : Anket Uygulama İzni

08/10/2021

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 22.09.2021 tarihli ve 106061 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Eğitimi (İ.Ö.) Tezsiz Yüksek Lisans Programı öğrencisi Esin ÇAYIRLI, "Sınıf Öğretmenlerinin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliliği" konulu proje çalışmasına yönelik hazırlanmış olduğu anket/ölçek formlarını İlgi yazı gereği Müdürlüğümüze bağlı okullarda görev yapan sınıf öğretmenlerine uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaat ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazıları ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının 2020/2 Nolu "Araştırma Uygulama İzinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde yüz yüze eğitim öğretime ara verilmesi göz önüne alınarak örgün eğitimin 2021/2022 eğitim-öğretim yılı içinde tam olarak başlamasıyla birlikte denetimi ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan veri toplama araçlarının uygulanması, ilgili genelgenin 28. Maddesi ve "Araştırma İzni Başvuru Taahhütname'si"nin 16. Maddesi gereği **sonuç raporunun çalışma bitiminden itibaren 30 gün içerisinde kurumunuz aracılığı ile gönderilmesi** Müdürlüğümüze uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Süleyman EKİCİ
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
08/10/2021
Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüze Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Hakkı ÜNAL
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Anket Formları

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : M.Akif Ersoy Mah. 29 Ekim Bulv.No:174/1
Merkezefendi/DENİZLİ
İnternet Adresi: <http://denizli.meb.gov.tr>
E-Posta: ab20@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Hüseyin ERKOÇ-V.H.K.İ. / Sefa GELMİŞ-Şef
Telefon No : 0 (258) 234 20 95
Faks : 0 (258) 234 20 99

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 7077-c835-3ed4-8497-df3b kodu ile teyit edilebilir.

Ek 2: Ölçek Kullanım İzinleri

Gelen Kutusu

esin çayırılı <esin20102012@gmail.com>

Alıcı: ertugcan

Merhaba Ertuğ Bey,
Ben Pamukkale Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği bölümü tezsiz yüksek lisans öğrencisiyim, şu an Denizli ' nin Honaz ilçesinde sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktayım.
Sanal Sınıf Yönetiminde Sınıf Öğretmenlerinin Yeterliği konulu proje çalışması hazırlamaktayım. İzniniz olursa çalışmam da ölçeğinizi kullanmak istiyorum.

Saygılarımla
Esin Çayırılı

ERTUĞ CAN <ertugcan@gmail.com>

22 Ağu 2021
Paz 16:17

Alıcı: ben

Merhaba Esin hanım, ilgili ölçeği bilimsel araştırma ilkelerine uygun olarak kaynak göstermek suretiyle kullanabilirsiniz.
İyi çalışmalar.

22 Ağu 2021 Paz 15:19 tarihinde esin çayırılı <esin20102012@gmail.com> şunu yazdı

(konu yok)

Gelen Kutusu

YÜKSEL GÜNDÜZ <yukselgunduz0735@gmail.com>

23 Ağu 2021
Pzt 11:01

Alıcı: ben

Akademik çalışmanızda etik kurallar çerçevesinde adı geçen ölçeği kullanabilirsiniz. Kolay gelsin.

--

Doç. Dr. Yüksel GÜNDÜZ
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü
Eğitim Yönetimi ABD

Ek 3: Öğretmenlerin Sanal Sınıf Yönetimi Yeterliği Ölçeği

1. Cinsiyetiniz: Kadın () Erkek ()					
2. Yaş :					
3. Meslekî Kıdeminiz: 1-10 yıl () 11-20 yıl () 21-30 yıl () 30 yıl üstü ()					
4. Eğitim durumunuz: Lisans () Lisansüstü ()					
5. Sanal Sınıf Deneyimi: Var () Yok ()					
6. Çalıştığı ilçe: Pamukkale () Merkezefendi ()					
Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1. Sanal sınıflarda öğrencilerle etkili bir iletişim sağlayabiliyorum.					
2. Sanal sınıflarda öğrencilere etkili geribildirim verilebiliyorum.					
3. Sanal sınıflarda öğrencilere etkili pekiştirici verebiliyorum.					
4. Sanal sınıflarda zamanı etkili kullanabiliyorum.					
5. Sanal sınıflarda öğretme-öğrenme etkinliklerini etkili yönetebiliyorum.					
6. Sanal sınıflarda öğrencilerin derslere katılımını en üst düzeyde sağlarım.					
7. Sanal sınıflarda öğrencilerin soru sorma, tartışmalara katılma gibi süreçlerini etkili yönetirim.					
8. Sanal sınıflarda kuralları öğrencilere eşit uygulayabiliyorum.					
9. Sanal sınıflarda öğrencilere müdahale etmede zorlandığımı düşünmüyorum.					
10. Sanal sınıflarda öğrenci başarısını ölçme ve değerlendirmede farklı yöntemleri kullanabiliyorum.					
11. Sanal sınıflarda öğrencilerin ihtiyaç duydukları rehberliği etkili bir şekilde sağlayabiliyorum.					
12. Sanal sınıf uygulamalarında öncelikle öğrencilerin yeterli teknolojik araçlara sahip olmasına dikkat ederim.					
13. Sanal sınıf kurallarını öğrencilerle birlikte belirlerim.					
14. Sanal sınıf ders oturumlarını planlarken öğrencilerin ihtiyaç ve beklentilerini dikkate alırım.					
15. Sanal sınıf dersleri ile ilgili gerekli duyuruları öğrencilere önceden yaparım.					
16. Sanal sınıflarda ortaya çıkabilecek olumsuzluklara karşı önceden deneme/hazırlık yaparım.					
17. Sanal sınıflarda ders sürelerini belirlerken öğrencilerin özelliklerini dikkate alırım.					
18. Sanal sınıflarda verdiğim ders içeriklerinin güncel ve dikkat çekici olmasına dikkat ederim.					
19. Sanal sınıflarda öğrencilerin teknolojik araçları etkili kullanımı için gerekli desteği sağlarım.					
20. Sanal sınıfların yönetiminde yeterli olduğumu düşünüyorum.					
21. Sanal sınıflar için gerekli teknolojiyi kullanma yeterliliğine sahibim.					
22. Sanal sınıfların yönetimi konusunda aldığım eğitimin yeterli olduğunu düşünüyorum.					
23. Sanal sınıflara uygun teknolojik araçları önceden hazırlarım.					
24. Sanal sınıflarda farklı yöntem ve teknikleri (video, proje, sunum vb..) kullanabiliyorum.					

ÖZGEÇMİŞ